

2018-07-27

Nr. 335

i 2018-06-28

Nr. (30.3)-A4-6147

Aplinkos apsaugos agentūra

A. Juozapavičiaus g. 9, LT-09311 Vilnius

el. paštas aaa@aaa.am.lt

DĖL PASTABŲ AB „KLAIPĖDOS MEDIENA“ ATRANKOS INFORMACIJAI

Siunčiame duomenų, dėl kurių pateiktos pastabos, paaiškinimą bei patikslintą atrankos informaciją apie AB „Klaipėdos mediena“ planuojamą ūkinę veiklą.

1. Atrankos informacijoje nurodytas PŪV pavadinimas – „Katilinės veiklos išplėtimas bei pagrindinės gamybos oro valymo sistemų tobulinimas“. Atsižvelgiant į tai, kad įmonė numato įrengti naują 6 MW galios biokuro katilą, pradėti eksploatuoti naują baldinių detalių gamybos įrangą, keičiami filtrai, statomas naujas sandėlis nepavojingoms žaliavoms laikyti, prašome koreguoti šios PŪV pavadinimą

Pateiktos svarstyti atrankos informacijos rengimo priežastis yra Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo **2 priedo 3.1 punktas**, nes AB „Klaipėdos mediena“ dalyvauja investiciniame projekte, skirtame įgyvendinti 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos patvirtintą direktyvą 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją. Direktyvoje rekomenduojama atsinaujinančius energijos išteklius naudoti ir centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje, todėl nepriklausomo šilumos gamintojo veiklai vykdyti, **įmonė ketina įrengti 6 MW galios biokuro katilą**, kurio pagamintą šilumą perduoti Klaipėdos miestui.

Kadangi įmonėje yra veikiantis 6 MW katilas, todėl planuojamai veiklai yra taikomas minėto įstatymo **2 priedo 14 punktas**, dėl planuojamos ūkinės veiklos, kuriai turi būti atliekama atranka, išplėtimo. Atrankos informacijos pavadinime tam skirta frazės dalis – **AB „Klaipėdos mediena“ katilinės veiklos išplėtimas**.

Įmonėje planingai gerinamos darbo sąlygos, technologinių linijų įrengimai aprūpinami naujesnėmis oro valymo sistemomis. Nors medienos drožlių plokščių ir baldų gamyba nėra įtraukta į planuojamos ūkinės veiklos poveikio vertinimo įstatymo taikymo sritį, kad būtų įvertintas visuminis ūkinės veiklos poveikis, į atrankos informaciją be katilinės išplėtimo buvo įtraukti duomenys apie artimiausiu metu planuojamus montuoti oro valymo įrengimus baldų bei MDP gamybos technologinėse linijose. Šių šaltinių būsimai taršai įvertinti yra apskaičiuoti metiniai išmetimai bei sumodeliuota teršalų sklaidą poveikiui gyvenamajai aplinkai nustatyti.

Esamoje baldų ir medienos drožlių plokščių gamyboje planuojamas naujų efektyvesnių oro valymo filtrų kietosioms dalelėms sulaikyti montavimas, kuris pagal paskirtį gerins situaciją aplinkoje, dokumente pavadintas „**pagrindinės gamybos oro valymo sistemų tobulinimas**“.

AB „Klaipėdos mediena“ **sandėlių** pagamintai produkcijai ar nepavojingoms žaliavoms laikyti **statyba**, rekonstrukcija, **remontas** yra reglamentuota LR statybos įstatymo bei į LR planuojamos ūkinės veiklos **poveikio aplinkai vertinimo įstatymo taikymo sritį nepatenka**. Atliekami įmonės teritorijoje visų rūšių statybos darbai vyksta pagal nustatyta tvarka parengtus projektus, kitus statybos įstatyme numatytus dokumentus bei atitinka teritorijos detaliojo plano sprendinius.

Senajo sandėlio perkėlimas į kitą vietą ir keitimas nedidelio apie 200 m² ploto naujuoju, kuriame *be išmetimų į aplinkos orą* bus laikomos gamyboje nuolat naudojamos nepavojingos žaliavos, atrankos informacijoje yra paminėtas, tačiau, kadangi tokie veiklai PAV procedūros neprivalomos, į planuojamos ūkinės veiklos pavadinimą nėra įtrauktas.

Manome, kad pateikto svarstyti dokumento pavadinimas glaustai išreiškia planuojamos veiklos esmę.

2. Pateikti visų žemės sklypų, kuriuose vykdoma esama veikla ir PŪV, nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašus

Esama ūkinė veiklą visą laiką vykdoma AB „Klaipėdos mediena“ nuomojamame 17,7257 ha žemės sklype, tame pačiame sklype bus ir planuojama veikla. Nekilnojamojo turto registro duomenų banko išrašas yra pateiktas atrankos informacijos 2-me priede.

Po detaliojo plano keitimo patvirtinimo buvusiame keturių dalių 20 ha valstybinės žemės sklype 2018-ais metais suformuoti keturi atskiri sklypai, kiekviename iš jų yra tęsiama ankstesnių nuomininkų veikla, įskaitant AB „Klaipėdos mediena“. Išsamiau šiuo klausimu atrankos informacijos 4-me punkte bei 1-me priede.

3. Atrankos informacijoje turi būti pateikta informacija apie įmonėje gaminamos produkcijos technologija ir pajėgumus. Būtina pateikti pilną esamos ir planuojamos veiklos medienos drožlių plokščių gamybos, apdailintos medienos drožlių plokščių gamybos, korpusinių baldų gamybos, popieriaus impregnavimo, šilumos gamybos technologijos aprašymą bei esamus ir planuojamus pajėgumus. Palyginti su 2007 metais poveikio vertinimo ataskaitoje „AB „Klaipėdos mediena“ gamybos reorganizavimo, naujos katilinės statybos ir drožlių džiovyklų modernizavimo, Liepų g. 68, Klaipėda numatytais pajėgumais

Atsakydami į pirmą pastabą atkreipėme dėmesį į pateiktos svarstyti atrankos informacijos rengimo priežastį bei pagrindą – AB „Klaipėdos mediena“ dalyvavimas investiciniame projekte, siekiant atsinaujinančius energijos išteklius naudoti centralizuoto Klaipėdos miesto šilumos tiekimo sektoriuje. Tik šitam tikslui įmonėje ketinama įrengti naują 6 MW galios biokuro katilą.

Būtent šito būsimo katilo galimas poveikis aplinkai privalo būti vertinamas pagal LR planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo 2 priedo 3.1 bei 14 punktus. Naujo katilo eksploatavimas visiškai nesiejamas su baldų gamyba ar jos išplėtimu, nes įmonėje susidaro reikalingas biokuro kiekis šilumos energijai miestui gaminti. Kartu viename dokumente nutarta įvertinti artimiausiu metu planuojamų montuoti oro valymo filtrų poveikį.

Priėmus 2017-ųjų metų AB „Klaipėdos mediena“ aplinkos oro taršos šaltinių ir iš jų išmetamų teršalų inventorizacijos ataskaitą Aplinkos apsaugos agentūra rekomendavo atlikti atranką iki paraiškos teikimo taršos leidimui pakeisti pagal inventorizacijos ataskaitą.

Taigi nagrinėjamoje atrankos informacijoje yra įvertinti visi įmonės planuojamos ir dabartinės veiklos aspektai, kuriems privaloma ar buvo rekomenduota atlikti atranką.

Pagal ankstesnius poveikio aplinkai vertinimus įmonei 2008-07-30 buvo išduotas TIPK leidimas, vėliau jis buvo pagrįstai koreguotas 2008-10-09, 2009-05-04, 2009-10-14. Leidimas atnaujintas 2009-12-31 ir vėl koreguotas 2010-10-11, 2011-09-15, 2011-11-07, 2012-05-21, 2012-11-28. Dabar galioja 2015-11-09 pakeistas TIPK – Taršos leidimas, kurio sąlygos nustatyta tvarka irgi gali būti keičiamos. Dėl vėliau įteisintų pakeitimų bet koks palyginimas su 2007-ųjų metų įvykiais nėra tikslingas.

Visas ankstesniuose dokumentuose įvertintų atskirų gamybos procesų aprašymas su įrengimų, automatizuotų linijų pavadinimais, konkrečių technologinių operacijų režimų parametrais tik apsunkintų teksto skaitymą bei nagrinėjamų poveikio aplinkai aspektų suvokimą. Atrankos informacijos atitinkamuose skirsniuose yra trumpai aprašyta vykdoma veikla bei duomenys apie

naudojamas medžiagas. Pradiniai skaičiavimai, reikalingi įvertinti tikėtiną planuojamos veiklos poveikį aplinkai, yra pateikti atrankos informacijos prieduose arba inventorizacijos ataskaitoje, į kurią dėl didelės medžiagos apimties teikiama nuoroda.

4. Atrankos informacijoje, o ne atrankos nuorodose, turi būti pateikta informacija numatyta Atrankos aprašo 12 punkte: esamos ir planuojamos veiklos „žaliavų naudojimas; cheminių medžiagų ir preparatų (mišinių) naudojimas, įskaitant ir pavojingų cheminių medžiagų ir preparatų (cheminių mišinių) naudojimą (nurodant atliekų susidarymo šaltinį arba atliekų tipą) naudojimas; planuojamos ūkinės veiklos metu numatomas naudoti ir laikyti tokių žaliavų, medžiagų, preparatų (mišinių) ir atliekų kiekis“. Pateikti esamose katilinėse ir planuojamoje katilinėje naudojamus chemines medžiagas ir preparatus bei jų kiekius

Katilinėje pavojingos cheminės medžiagos nenaudojamos. Yra bendra visų šilumos šaltinių termofikacinio vandens sistema, ji turi būti prižiūrima nepriklausomai nuo katilų skaičiaus. Termofikacinio vandens minkštinimo jonų kaitos filtrų dervoms regeneruoti suvartojama apie 3 t/m natrio chlorido – valgomosios druskos. Atrankos informacijos 6 punktas papildytas.

Atrankos informacijos 6-me punkte yra pabrėžta, dėl planuojamos veiklos – šiuo atveju katilinės ir oro valymo filtrų – žaliavų, cheminių medžiagų ir mišinių naudojimas *pagrindinėje* gamyboje nepasikeis, reškia esamos / planuojamos veiklos sąnaudos yra vienodos. Dėl to atrankos informacijoje esama padėtis pagal veiklos rūšis aprašyta sutrumpintai su nuoroda į aprašo 12-me punkte išvardintų duomenų vėliausiai parengtą šaltinį – 115-os puslapių 2017-jų metų inventorizacijos ataskaitą.

5. Pateikti visų naudojamų ir planuojamų naudoti cheminių medžiagų ir preparatų saugos duomenų lapus pilnos sudėties ir atitinkančius REACH reikalavimus.

AB „Klaipėdos mediena“ pagal REACH ir CLP reglamentus yra registruotų ir klasifikuojamų medžiagų ir preparatų *tolesnis naudotojas* ir iš gamintojo ar platintojo gauna profesionaliam naudojimui skirtų medžiagų saugos duomenų lapus, kad galėtų gamyboje taikyti atitinkamuose SDL skyriuose aprašytas darbo saugos, atliekų tvarkymo, gaisrinės, aplinkos apsaugos ir kitas priemones.

Išmetamų teršalų poveikiui aplinkos orui vertinti pakanka duomenų keliuose pirmuose SDL skirsniuose, todėl visas dokumentas nebuvo pridedamas.

Nuoroda į visos apimties saugos duomenų lapus – <http://projektai.rinalija.lt/vakarumg/sdl.pdf>

6. Pateikti informaciją apie naudojamų impregnavimui dervų PD-30, FM-20 ir dervų priedo ALTON Plast, kurių pavojingumo frazė H350 ir kurių sudėtyje yra kancerogeninių junginių, numatymą pakeisti mažiau kenksmingais mišiniais

Išvardintos dervos pagal REACH reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 su pakeitimais yra polimerai – karbamido ir formaldehido polikondensacijos produktų mažos molekulinės masės polimerų, kitaip oligomerų, mišiniai. Juose esantis formaldehido kiekis tai monomero kiekis, kuris nesureaguoja vykstant polimerizacijos / polikondensacijos reakcijai ir lieka polimero sudėtyje, vadinamas nesureagavusiu monomeru. Nesureagavę monomerai polimere yra to polimero sudedamoji dalis. Monomeras šiuo atveju užregistruotas pagal CLP reglamento (EB) Nr. 1272/2008 nuostatas.

Dervų PD-30 ir FM-20 sąnaudos gamyboje yra sąlyginai nedideli. Dervų kietėjimo metu dalis laisvojo formaldehido chemiškai sureaguoja ir iš mišinio neišsiskiria. Plastifikatorius ALTON, kurio pagrindą taip pat sudaro polimeras, technologijoje numatytas tik juodos spalvos impregnuotam popieriui gaminti, jo kiekis tam naudojamų kitų medžiagų mišinyje sudaro 1 procentą, o formaldehido iš plastifikatoriaus, atitinkamai – pėdsakai.

Registravimas ir įtraukimas duomenų į SDL įpareigoja naudotoją savo gamyboje diegti naudojimo sąlygas, kurios apima veiklos sąlygas ir rizikos valdymo priemonės. Veiklos sąlygos reiškia sąlygas, kuriomis darbuotojai ir vartotojai naudoja cheminę medžiagą, pavyzdžiui, proceso sąlygos, aplinkos charakteristikos. Rizikos valdymo priemonės – tai priemonės, kurios apriboja arba užkerta kelią poveikiui žmonėms ir aplinkai cheminės medžiagos gamybos arba naudojimo metu, pavyzdžiui, vėdinimo sistemos, valymo įrenginiai. Tinkamai įdiegtos veiklos sąlygos ir rizikos valdymo priemonės užtikrina cheminės medžiagos naudojimo rizikos kontrolę.

AB „Klaipėdos mediena“ tokios priemonės yra įdiegtos: oras nuo įrengimų, kur technologiniai procesai pasižymi didžiausiu formaldehido išsiskirimu, nukreiptas į biologinio valymo įrenginius, vykdomas periodinis taršos šaltinių stebėjimas, modeliuojant teršalo sklaidą bei atliekant darbo vietų higieninį vertinimą yra nustatomas poveikis aplinkai ir sveikatai. Formaldehido koncentracijos visais kontrolės atvejais nustatytų ribinių verčių neviršijo.

Pagal reglamentą tolesnis naudotojas teikdamas savo gaminius kitiems tolesniems naudotojams arba platintojams, turi pateikti pakankamai informacijos, kad būtų galima saugiai naudoti gaminį, jeigu jame yra cheminės registruojamos medžiagos koncentracija $\geq 0,1$ % pagal masę. Ši informacija turi būti pateikta vartotojams paprašius.

AB „Klaipėdos mediena“ E1/2, E1 klasės produkcijos sudėtyje nėra tokio kiekio formaldehido (H350).

LOJ ribojimo tvarka numato vengti naudoti medžiagas, kurių pavojingumo frazė H350 ir kurių sudėtyje yra kancerogeninių junginių, *kaip tirpiklius*, o formaldehidas šiuo atveju nėra tirpiklis, todėl naudojimui yra taikomi aukščiau aprašyti reikalavimai – atitinkamos saugos priemonės gamyboje, kontroliuojamas pagal ribines vertes išmetimas į aplinkos orą, bei saugi vartotojams skirta pagaminta produkcija.

AB „Klaipėdos mediena“ gamyboje naudoja pažangiausius šiuo metu įmanomus techninius ir technologinius sprendimus, įskaitant minėtas dervas.

7. Pagrįsti planuojamų sudeginti dujų, biokuro, žaliavų ir cheminių medžiagų metinius kiekius

Atrankos informacijoje numatytas biokuro kiekis, palyginus su ankstesniais dokumentais, yra perskaičiuotas pagal maksimaliu pajėgumu – instaliuota galia – veikiančių kurą deginančių įrenginių įmanomą pagaminti šilumos energijos kiekį, siekiant dalį jos perduoti į Klaipėdos miesto centralizuoto šildymo sistemą. Biokuro sunaudojimas gali didėti įmonei atsisakant gamtinių dujų. Gamtinių dujų kiekis įvertintas, kadangi yra rezervinis kuras.

Reikalingų žaliavų ir cheminių medžiagų kiekiai apskritai nustatomi pagal normas planuojamos produkcijos rūšims gaminti, įvertinant technologinių įrengimų našumą bei ūkinei veiklai nustatytus leistino poveikio aplinkos komponentams normatyvus. Gamybos apimtys taip pat priklauso nuo rinkos paklausos. Atrankos informacijoje pateikti metiniai kiekiai nėra padidinti palyginus su esamu vartojimu, nurodytu inventorizacijos ataskaitoje.

8. Pagrįsti ar esami ir planuojami kurą deginantys įrenginiai bei deginamas kietasis biokuras atitinka Kietojo biokuro kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017-12-06 įsakymu Nr. 1–310 „Dėl kietojo biokuro kokybės reikalavimų patvirtinimo“.

Vadovaujantis LR aplinkos ministro ir LR ūkio ministro 2012 m. sausio 17 d įsakymu Nr. D1-46/4-63 patvirtintu gamybos liekanų priskirimo prie šalutinių produktų tvarkos aprašu AB „Klaipėdos mediena“ ūkinėje veikloje susidarančios gamybos liekanos nustatyta tvarka yra laikomos šalutiniais produktais. Atitinkamas aprašas 2017-06-12 yra patvirtintas AB „Klaipėdos mediena“ direktoriaus.

Pagal LR energetikos ministro 2017 m. gruodžio 6 d. įsakymu Nr. 1–310 patvirtintų kietojo biokuro kokybės reikalavimų 1 priedo apibrėžimą įmonėje naudojamas biokuras pagal kilmę ir šaltinius patenka į grupę „1.2.2. Chemiškai apdoroti, tačiau dėl apdorojimo konservantais,

klijavimo arba dengimo neturinčios sunkiųjų metalų arba halogenintų organinių junginių, gamybos liekanos, susidariusios apdirbant ar apdorojant medieną, baldų pramonėje ar gaminant medžio plokštes.“

Tokia biomasė gali būti naudojama 1 MW ir didesnės vardinės (nominalios) galios kurą deginančiame įrenginyje, kuriame užtikrinama ne mažesnė kaip 850 °C degimo temperatūra. Šiuose įrenginiuose turi būti įrengtos temperatūros kontrolės priemonės.

Įsigaliojus minėtam įsakymui buvo atlikti tyrimai pagal įsakymo 3 ir 4 priedo pozicijas. Nustatyta, kad naudojamo kuro kokybė atitinka reikalavimus:

Tyrimų parametrai	Tyrimo rezultatai	Leistinos maksimalios vertės	Tyrimų parametrai	Tyrimo rezultatai	Leistinos maksimalios vertės
Pelenai, %	1,26 – 1,76	6	Arsenas, mg/kg	<0,09 – 0,10	≤ 2
Bendras azotas, %	6,27 – 4,52	≤ 2*	Kadmis, mg/kg	0,20 – 0,16	≤ 2
Bendra siera, %	0,008 – 0,011	≤ 0,6	Nikelis, mg/kg	< 1,3	≤ 10
Bendras chloras, %	0,035 – 0,028	≤ 0,3	Švinas, mg/kg	< 2,5	≤ 20
Chromas, mg/kg	< 1,0 **	≤ 60	Cinkas, mg/kg	35,0 – 27,2	≤ 200
Gyvsidabris, mg/kg	< 0,02	≤ 0,1	Varis, mg/kg	1,67 – 1,90	≤ 100

* Azoto koncentracija gali būti ir didesnis nei 2 %, tačiau kietąjį biokurą deginančiam įrenginiui galiojančiuose teisės aktuose privalo būti nustatyta į aplinkos orą išmetamų NO_x didžiausia ribinė vertė ir užtikrinamas jos laikymasis, esant reikalui – įrengiamos NO_x mažinimo priemonės

** < 1,0 – nustatymo riba

Temperatūros kontrolės prietaisai įmonės kurą deginančiuose įrenginiuose veikia, išskyrus vieną katilą, kuris turi būti sustabdytas temperatūros davikliui įrengti. Prietaiso montavimas planuojamas katilo profilaktinių darbų metu 2018 m. rudenį.

Azoto oksidų susidarymas, deginant savo gamybos šalutinius produktus, yra valdomas reguliuojant degimo procesą: oro kiekio padavimas į kūryklą, liepsnos temperatūra, kuro ir oro proporcijų mišinyje kontrolė ir kitomis priemonėmis.

Iki šiol išmetimuose į aplinkos orą nustatomos azoto oksidų koncentracijos neviršijo ribinių verčių. Kadangi katilinėje naudojamas biokuras – žinomų technologinių procesų šalutiniai produktai, tikimybė, kad ateityje charakteristikos reikšmingai pasikeis, yra mažiausia.

9. Prašome pateikti paaiškinimą, kodėl Atrankos informacijoje skaičiuojant emisijas iš biokuro naudojamas biokuro kiekis normalios drėgmės, o biokuro kaloringumas – sausos masės

AB „Klaipėdos mediena“ šilumai gaminti naudoja šalutinius produktus – susmulkintas MDP, AMDP plokščių atraižas, baldinių detalių frezavimo, gręžimo pjuvenas. Kuras transportuojamas uždaru būdu, laikomas dengtame kuro sandėlyje. Nustatomas maksimalus naudojamo kuro drėgnis neviršija 5 – 7 procentų. Tokios kokybės kuras energetikos pramonėje yra laikomas sausu.

Jei kuro peleningumas yra mažas ir gana pastovus, žemutinė degimo šilumą galima apskaičiuoti pagal sausai masei taikoma formulę. [Lietuvos energetikos institutas. Kietojo biokuro apskaitos energijos gamybos šaltiniuose taisyklės, p.46, LEI, 2011, S/31-1274.11.11-G:V2].

Atestuotos UAB „Enerstena“ laboratorijos nustatytas naudojamo sauso kuro apatinis šilumingumas sudaro 18,070 – 18,030 MJ/kg.

10. Pateikti informaciją, ar gali oro valymo įrenginiai (dviejų pakopų) taršos šaltinis Nr. 265 dirbti be pertrūkio, arba patikslinti filtrų praplovimo trukmę įvertinant visuomenės nusiskundimus ir remiantis gamintojų techninėmis charakteristikomis bei eksploataavimo instrukcijomis

Šlapio valymo elektrostatinis nusodintuvas SENA (toliau – SENA nusodintuvas) – šaltinis Nr. 265, visada veikia kartu su dviem ciklonais – šaltiniai Nr. 263 ir Nr. 264. Praplovimo metu neveikiant elektrostatiniam filtrui, ir ciklonai, ir nusodintuvo skruberis veikia.

Yra numatytas laikas profilaktinės priežiūros darbams, tuo metu drožlių džiovinimas sustabdomas. Visiškai nevalytas oras iš džiovinimo būgnų į aplinką jokiais atvejais nepatenka.

Elektrostatiniam filtrui dirbant be pertrūkio, praplovimu nevalomuose elektroduose susikaupus dideliame kiekiui medienos dulkių, elektros iškvos metu gali kilti gaisras. Be gaisro pavojaus, storesnis sluoksnis dulkių elektrode sumažins filtro veikimo efektyvumą.

AB „Klaipėdos mediena“ eksploatuojamas šlapio valymo elektrostatinis nusodintuvas SENA firmos Scheuch specialiai sukurtas medienos apdirbimo pramonėje naudoti.

Atkreiptinas dėmesys į dviejų pakopų kietųjų dalelių valymo esmę:

- pirmoji pakopa yra užteršto oro iš drožlių džiovinimo būgno valymas atitinkamame ciklone – nuo pradinės teršalų koncentracijos išvalymas 98,6 – 98,8 %.

- antroji pakopa – ciklonuose išvalyto oro papildomas valymas SENA nusodintuve, kur *teršalų likučiai po ciklonų* išplaunami vandeniu ir vėliau sulaikomi įrenginio elektrode su 99,8 % efektyvumu.

Esant įrenginio gamintojo garantuotam beveik šimtaprocentiniam kietųjų dalelių pašalinimui, kas nuo eksploataavimo pradžios 2009-ais metais ne kartą patvirtinta matavimų rezultatais, keisti bet kokius subalansuotos valdymo programos parametrus yra grėsminga gaisrinės saugos ir aplinkos apsaugos atžvilgiais. Gyventojus neramina virš SENA nusodintuvo kamino kylantis kamuolinis kondensuotų vandens garų debesis, kurio forma ir spalva keičiasi priklausomai nuo oro sąlygų ar apšvietimo saulės spinduliais kampo.

LR aplinkos Ministro 2004 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. D1-68 patvirtintos Stacionarių taršos šaltinių išmetamų į aplinkos orą teršalų laboratorinės kontrolės metodinės rekomendacijos (toliau – Rekomendacijos) dėl minimalios 30 minučių mėginio ėmimo trukmės filtro praplovimo atveju negali būti taikomos, nes dėl to gali būti nepataisomai sugadintas brangus įrenginys.

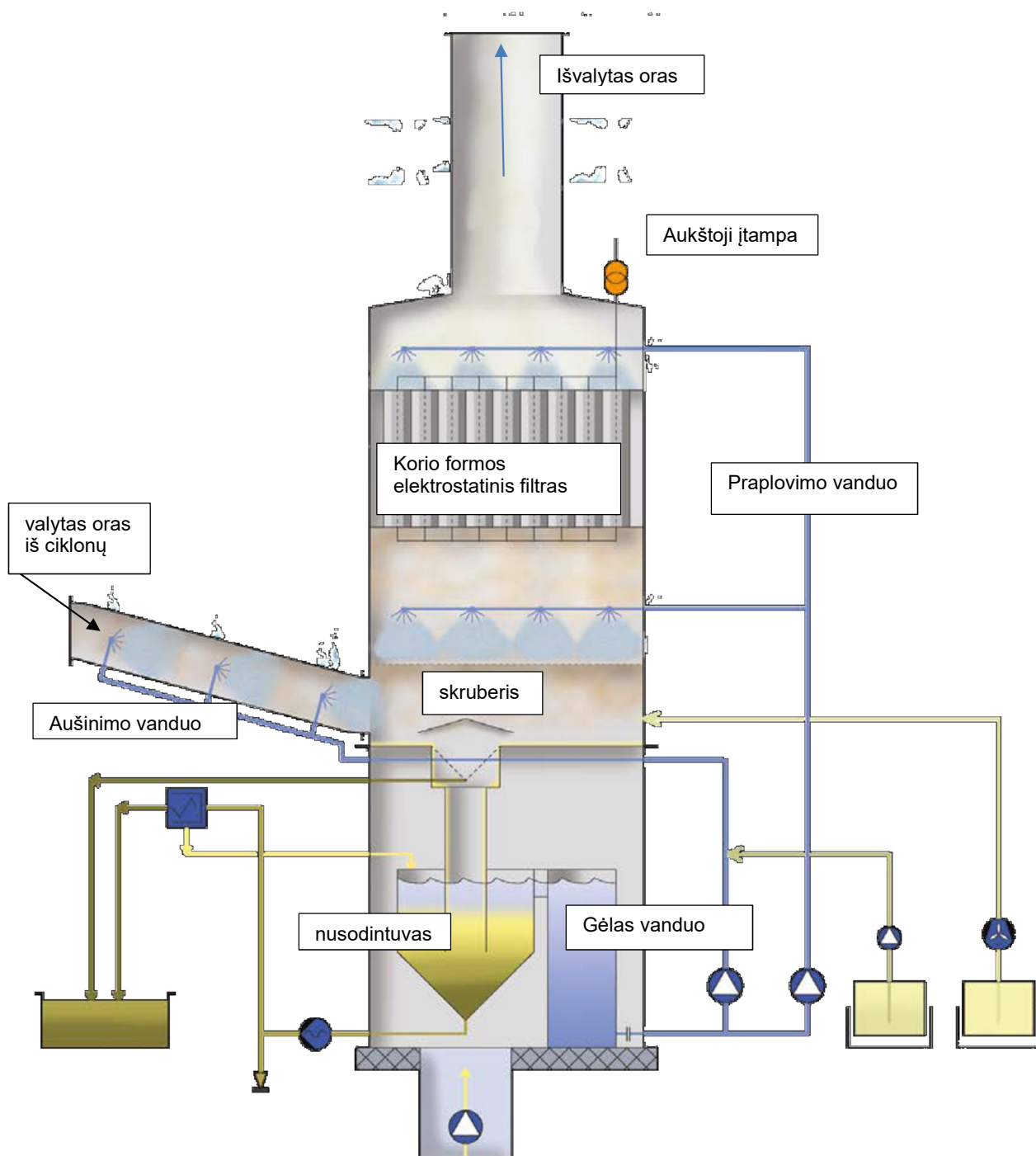
Pagal Rekomendacijų 9 punkto esmę:

- *pirmiausia svarbu išaiškinti darbo režimo sąlygas* – dešimties minučių praplovimo trukmė techniškai negali būti pratęsiama ar trumpinama;

- *sumažinti srauto greičio netolygumo įtaką* – oro srauto greitį filtre optimizuoja gamintojo nustatytas automatinio valdymo režimas, pagal atliekamų periodinių matavimų rezultatus oro srautas pasižymi tolygumu;

- *padidinti matavimų skaičių, kad būtų gautas matavimų, atliktų tokiomis pačiomis matavimo sąlygomis, rezultatų artumą* – per įrenginio eksploataavimo periodą nuo 2009-ųjų metų atliktų rezultatų matavimo sąlygos nesikeitė, nustatytos teršalų koncentracijos mažai skyrėsi, todėl matavimo rezultatai yra patikimi.

Siūlymai nevykdyti elektrodų praplovimo ar pratęsti praplovimo metu mėginių paėmimo laiką dėl išdėstytų priežasčių nėra priimtini, abu nepataisomai pakenks įrenginiui.

Šlapio valymo elektrostatinio nusodintuvo SENA veikimo principinė schema

11. Atrankos informacijos 11 punkte, nurodytas džiovyklų (oro taršos šaltiniai Nr. 265, 263, 264) suminis darbo laikas – 10650 val./metus, kai metuose yra apie 8760 val./metus. Todėl būtina patikslinti taršos šaltinių Nr. 265, 263 ir 264 darbo laikus

Taršos šaltinių veikimo trukmės aritmetinis sumavimo veiksmas šiuo atveju netaikytinas.

Šlapio valymo elektrostatinis nusodintuvas SENA – taršos šaltinis Nr. 265, **visada** veikia kartu su dviem ciklonais – šaltiniai Nr. 263 ir Nr. 264. Praplovimo metu pašalinant sulaikytas dulkes nuo elektrostatinio filtro elektrodo, ciklonai veikia, ir oro srautas iš jų patenka į SENA nusodintuvą. Taigi kas dvi valandas po 10 minučių nevyksta tik nusodinimas elektrodoose, tačiau drėgnoje aplinkoje kietosios dalelės iš oro srauto yra sulaikomos ir nuplaunamos į nuotekų

nusodinimo rezervuarą. Išplaunamos iš filtro korių nuosėdos su oro srautu negali patekti į aplinką, kadangi praplovimo metu įsijungia centrifuga ir išplautos kietosios dalelės filtro sienomis nusileidžia žemyn.

SENA nusodintuvo *elektrostatinio filtro* veikimas yra vientisas nedalomas procesas, kurio apskaitos tikslais sąlyginai pavadintos fazės „įprastas darbo režimas“ ir „filtro praplovimas“ negali būti vykdomi arba reguliuojami nepriklausomai vienas nuo kito.

Du kartus per mėnesį po 12 valandų, tai yra 288 val./m arba 12 dienų per metus, yra numatytas laikas profilaktinės priežiūros darbams, tuo periodu drožlių džiovinimas yra sustabdomas.

Paprastai įmonėje dirbama ištįsus metus, tokiu atveju SENa nusodintuvo veikimo laikas yra $[8760 - 288 =]$ **8472 (8500) val./metus**, iš jų praplovimo metu be sulaikymo elektrodoose – $[10 \text{ min} / 60 \times 12 \times (365-12) =]$ **706 (710) val./metus**.

Tais atvejais, jeigu gamyba nevyksta atskiromis šventinėmis dienomis, atitinkamai mažėja įrenginių darbo trukmė, kas vertinama apskaičiuojant faktinius darbo laiką ir metinius išmetimus.

Tiesiogiai iš ciklonų – šaltiniai Nr. 263 ir Nr. 264, į aplinkos orą teršalai gali patekti tik neįprastų veiklos sąlygų metu: įvykus netikėtam SENa nusodintuvo gedimui staigiai nutraukti džiovinimo procesą nėra įmanoma, todėl tam tikrą laiką iki džiovyklos atvėsinimo yra tęsiamas oro valymas ciklonuose. Neatitiktinių išmetimų atsiradimo ir trukmės iš anksto numatyti neįmanoma, todėl yra nurodytas preliminarus ciklonų darbo laikas, kuris turi būti tikslinamas pagal faktinius įvykio parametrus. Visiškai nevalytas oras iš džiovinimo būgnų į aplinką niekada nėra išleidžiamas. 2017-ais ir 2018-ais metais incidentų nebuvo, neįprastų veiklos sąlygų neužfiksuota.

12. Nurodyti, nuo kokių procesų ir kokios cheminės medžiagos juose naudojamos, nutraukiamam orui į biologinius oro valymo įrenginius (oro taršos šaltinį Nr. 240)

Procesai, kurių išmetimai patenka į biologinius oro valymo įrenginius, nėra šios atrankos dalykas. Į biologinio valymo įrenginius – taršos šaltinis Nr. 240, patenka klijuotų drožlių kilimo presavimo hidrauliniame prese išmetimai – dalis laisvojo formaldehido iš dervos. Drožlių plokščių presavimo ciklą sudaro preso užkrovimas ir uždarymas, maksimalaus presavimo spaudimo pasiekimas ir išlaikymas, presavimo spaudimo mažinimas, išlaikymas be spaudimo, preso atidarymas, preso iškrovimas. Preso plokštės kaitinamos karštu tepalu iki 195 – 205 °C.

Klijuotų drožlių kilimą sudaro vidinis bei du išoriniai sluoksniai, gaminami sumaišant atitinkamai vidiniam ir išoriniam sluoksniams skirtas išdžiovinintas drožles su karbamido formaldehido derva, amonio nitrato bei karbamido vandens tirpalais, pridodant lydytą parafiną, skirtą medienos drožlių plokščių išbrinkimui mažinti.

13. Nurodyti, kuriuo džiovyklų oro valymo įrenginių režimu dirbant atliktas oro teršalų priežeminių koncentracijų sklaidos modeliavimas

Oro teršalų priežeminių koncentracijų sklaidos modeliavimui buvo panaudoti teršalų koncentracijų didžiausios reikšmės, atitinkančios kiekvienam darbo režimui, įvertinant jo trukmę, kaip aprašyta šio rašto 11 punkte.

14. Atrankos informacijos 1 pav. nenurodytas numatomas pastatyti sandėlis „nepavojingoms žaliavoms laikyti“, kuris minimas 10 psl. 4 pastraipoje

Planas 1 pav. atrankos informacijoje yra patikslintas

15. Patikslinti Atrankos informacijoje pateiktų paveikslų numeraciją

Paveikslų numeracija atrankos informacijoje yra patikslinta

16. Pateikti vidaus transporto esamus ir planuojamus laikomų ir suvartojamų degalų kiekius. Nurodyti kaip degalais aprūpinamas vidaus transportas

Informacija apie vidaus transporto degalų sąnaudas nėra šios atrankos procedūros objektas. AB „Klaipėdos mediena“ degalų vidaus transportui poreikis dėl naujų katilo ir oro valymo sistemų montavimo nepasikeis. Didžioji dalis birių produktų įmonėje transportuojama uždariais transporteriais.

Vidaus transportas dyzelinu aprūpinamas iš 10 m³ antžeminės talpyklos specialiai įrengtoje vietoje pagal LR aplinkos ministro 2006 m. rugsėjo 29 d įsakymu Nr. D1-434 patvirtintus asmeninio naudojimo skysto kuro degalinių bei asmeninio naudojimo skystojo kuro talpyklų įrengimo ir naudojimo aplinkos apsaugos reikalavimus – LAND 80 – 2006.

Metinis dyzelino vidaus transportui kiekis iš degalinės sudaro apie 93 t.

Yra autokrautuvų su dujiniais varikliais. Suskystintų dujų balionai krautuvuose saugiai keičiami specialiai teritorijoje tam skirtoje aptvetoje vietoje. Suskystintų dujų sąnaudos iki 222 t/m. Autokrautuvų 80 – 90 procentų darbo laiko yra krovinių gabenimas pastatų viduje.

17. Patikslinkite informaciją apie naudojamą ir planuojamą naudoti vandens poreikį naujai katilinei (m³/m, m³/d), susidarančias nuotekas (buitines, gamybines), jų kiekis (m³/p, m³/m). nuotekų tvarkymo būdus. Pateikite informaciją kaip bus vykdoma visų nuotekų apskaita. Pateikti informacija iš kur bus imamas vanduo

AB „Klaipėdos mediena“ kurą deginantys įrenginiai turi bendrą termofikacinio vandens sistemą. Termofikacinio vandens tinklų pamaitinimui naudojamas geriamasis vanduo iš Klaipėdos miesto vandentiekio. Vandens apskaitai sistemoje įrengtas vienas vandens skaitiklis. Per metus numatoma suvartoti iki 300 m³ vandens: 2017-ais metais buvo 208 m³, per 2018-ųjų metų pirmą pusmetį – 57 m³. Kadangi papildymas vyksta periodiškai, dienos vidutinės sąnaudos nėra apskaitomos, kas mėnesį paimama nuo 1 m³ iki 34 m³, vidutiniškai po 15 m³.

Vanduo yra minkštinamas kationiniais filtrais. Filtro derva regeneruojama natrio chlorido vandens tirpalu, druskos metinis suvartojimas sudarė 2017-ais metais apie 3 tonas. Su nauju katilu druskos poreikis nepadidės.

Katilinėje nereikšmingais kiekiais susidarantis kondensatas bei jonų kaitos filtro regeneracijos nuotekos išleidžiamos į miesto ūkio kanalizaciją pagal sutartį su AB „Klaipėdos vanduo“.

Iš viso AB „Klaipėdos mediena“ geriamojo vandens iš miesto vandentiekio suvartojimas sudaro apie 12800 m³/m, 35 m³/d.

Iš Dangės upės gaisrinės siurblinės bei SENA elektrostatinio nusodintuvo veiklai užtikrinti paimamo vandens kiekis sudaro apie 88 tūkst. m³/metus, 240 m³/d, iš jo orui po ciklonų aušinti, nusodintuvo skruberyje, ir elektrodų praplovimui suvartojama iki 34 tūkst. m³/metus, 93 m³/d. Dėl vandens paėmimo yra įforminta atitinkama TIPK - taršos leidimo dalis.

Visos nuotekos išleidžiamos į miesto ūkio kanalizacijos tinklus pagal vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo sutartį su AB „Klaipėdos vanduo“. Nuotekų metinis kiekis sudaro 22 tūkst. m³/m, 60 m³/d., kadangi be bendragamyklinių nuotekų į kanalizaciją patenka SENA nusodintuvui panaudotas vanduo. Nustatyta tvarka vykdoma vandens ir nuotekų apskaita bei teikiamos ataskaitos.

18. Pateikite informaciją apie esamos ir PŪV paviršinių nuotekų tvarkymo sprendinius. Paviršinių nuotekų tvarkymas turi būti vykdomas vadovaujantis paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. D1-193 „dėl Paviršinių nuotekų tvarkymo reglamento patvirtinimo“ reikalavimais. Pateikite teritorijos planą su pažymėtomis vietomis nuo kurių susidarys paviršinės nuotekos (nurodykite plotus (ha), dangas, kiekius), pateikite skaičiuotę

AB „Klaipėdos mediena“ teritorijoje susidarančios paviršinės nuotekos paprastai surenkamos vietiniais paviršinių nuotekų tinklais, išvalomos paviršinių nuotekų valymo įrenginiuose bei išleidžiamos į Dangės upę.

AB „Klaipėdos mediena“ apie vykdomą paviršinių nuotekų sistemos pertvarkymą ir planuojamą valymo įrenginių keitimą nustatyta tvarka iš anksto pranešė Aplinkos apsaugos agentūrai.

2018-02-28 raštu Nr. (28.5)-A4-1931 Aplinkos apsaugos agentūra informavo AB „Klaipėdos mediena“ ir Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentą apie priimtą sprendimą priemonių įgyvendinimo periodui nustatyti išleidžiamų nuotekų LLK bei paviršinių nuotekų monitoringo sąlygas.

AB „Klaipėdos mediena“ sprendimą vykdo, o pasibaigus rekonstrukcijai numatyta tvarka teiks paraišką su požeminių inžinerinių komunikacijų geodezine išpildomąja nuotrauka, apskaičiavimo rezultatais bei kita informacija, reikalingą Taršos leidimo atitinkamai daliai pakeisti.

19. Pateikti pagrįstą informaciją apie biotopus – miškus, jų paskirtį ir apsaugos režimą: pievas, pelkes, vandens telkinius ir jų apsaugos zonas, juostas; biotopų buveinėse esančias saugomas rūšis, jų augavietes ir rasavietes, kurių informacija kaupiama SRIS (saugomų rūšių informacinė sistema) duomenų bazėje (<https://epaslaugos.am.lt/>), jų atstumą nuo planuojamos ūkinės veiklos (objekto ar sklypo, kai toks suformuotas, ribos)

Atrankos informacijos 24.2 punktą yra papildytas.

20. Prašome pateikti informaciją apie planuojamoje teritorijoje esančias potvynių zonas (patvirtintus potvynių grėsmės žemėlapius galima peržiūrėti interaktyviame žemėlapyje internete (<http://potviniai.aplinka.lt>). Prašome pateikti PŪV sprendinius, siekiant išvengti potvynio reikšmingo poveikio aplinkai

Atrankos informacijos 25 p. yra nurodyta, kad AB „Klaipėdos mediena“ planuojamos veiklos vieta nepatenka į potvynių grėsmės zoną. Teritorijoje yra nustatytas bei užregistruotas 1,1772 ha Dangės upės apsaugos zonos ir pakrantės apsaugos juostos plotas.

Potvynių grėsmės ir rizikos teritorijų žemėlapyje tik prie bendrovės sklypo ribos nedidelio ploto potvynių priekrantės užliejamoje teritorijoje yra numatyta vidutinė (1%) potvynio tikimybė.

Naujas katilas bus statomas įmonės teritorijoje toliau bei aukščiau galimai užliejamos pakrantės, oro valymo sistemos montuojamos ant gamybinių pastatų stogų 13 – 15 m aukštyje.

Yra papildyti atrankos 15 ir 25 punktai.

21. Pateikti įmonės vykdomo Ūkio subjektų taršos šaltinių aplinkos monitoringo rezultatų analizę

AB „Klaipėdos mediena“ aplinkos monitoringo programoje yra numatyta stacionarių organizuotų oro taršos šaltinių kontrolė. Beveik iš visų šaltinių į aplinkos orą nedideliais kiekiais patenka kietosios dalelės. Pagal apskaičiuotus TPR rodiklius dauguma šaltinių turi būti kontroliuojami kartą metuose, MDP gamybos šlifavimo mašinų filtro išmetimai nustatomi kas ketvirtį. Kontroliuojamos kitos technologiniuose procesuose išsiskiriančios medžiagos: biologinio valymo įrenginių išmetimuose nustatomas formaldehidas, įrengimų, kur vykdomas pagamintų detalių valymas, vėdinimo sistemose – papildomai lakieji organiniai junginiai.

Nustatomi iš kūrą deginančių įrenginių išmetamų anglies monoksido, azoto oksidų, sieros dioksido bei kietųjų dalelių kiekiai. Yra sudarytas grafikas taršos šaltinių stebėjimams atlikti tolygiai per metų ketvirčius.

2018-ųjų metų 1-me ketvirtyje kietosios dalelės buvo nustatytos išmetimuose iš 14-os taršos šaltinių po medienos apdirbimo staklių oro valymo įrenginių. Koncentracijų viršijimų nėra aptikta. Atlikus 3-jų kūrą deginančių įrenginių išmetimų tyrimus kietųjų dalelių koncentracijų viršijimų palyginus su leidžiamomis išleisti nebuvo nustatyta. CO, NO_x, SO₂ koncentracijos taip pat buvo normų ribose.

2018-ųjų metų 2-me ketvirtyje kietosios dalelės buvo nustatytos 15-se šaltiniuose bei įvertinti išmetimai iš kitų 3-jų kūrą deginančių įrenginių. Pažeidimų bei normų viršijimo nebuvo.

2017-ais metais stebėjimai buvo vykdyti analogiškai. Išmetamų į aplinkos orą teršalų koncentracijų viršijimų nebuvo aptikta.

Aplinkos apsaugos agentūros Jūrinių tyrimų departamento laboratorijos 2017-02-20, 2017-05-08 bei 2018-04-19 buvo atlikti elektrostatinio filtro, šaltinis 265, bei 2-jų katilų kontroliniai matavimai – koncentracijų viršijimų nėra nustatyta.

Analizuojant AB „Klaipėdos mediena“ nuo 2014-ųjų metų atliktų planinių ir neplaninių elektrostatinio filtro kontrolinių matavimų rezultatus įvairiais veikimo režimais reikšmingo oro srauto ir kietųjų dalelių koncentracijų skirtumų nėra stebima. Pavyzdžiui, nustatyta, iš kiekvieno ciklono po džiovinimo būgno į elektrostatinį filtrą patenka vidutiniškai po 117 mg/m³ ir 123 mg/m³ kietųjų dalelių, viso, apie 240 mg/m³. Elektrostatiame filtre toks oras išvalomas iki vidutiniškai 18 mg/m³, mažiausiai nustatyta 5,2 – 5,7 mg/m³, daugiausia – 24,7 mg/m³. Šitą kiekį sudaro džiovinimo proceso ir biokuro degimo kietųjų dalelių suma.

Tuo metu analogiškos galios biokūrą deginantiems įrenginiams kietųjų dalelių ribinė vertė 50 mg/m³ pagal LR aplinkos ministro 2017 m. rugsėjo 18 d. įsakymu Nr. D1-778 patvirtintas išmetamų teršalų iš vidutinių kūrą deginančių įrenginių normas privalomai nustatoma nuo 2025-ųjų metų.

Taigi elektrostatinio filtro valymo efektyvumas nuo eksploatavimo pradžios atitinka minėtame įsakyme naujiems įrenginiams nustatytą ribą 30 mg/m³, neįskaičiuojant technologinio proceso išmetamas dulkes.

22. Klaipėdos miesto savivaldybės administracija (2018-06-15 raštas Nr. (4.36E)-R2-1765) išnagrinėjusi ir įvertinusi Atrankos informacijos dokumentus, pateikė motyvuotus pasiūlymus. Prašome atsižvelgti į rašte teikiamus pasiūlymus ir papildyti Atrankos informaciją

Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2018-06-15 rašto Nr. (4.36E)-R2-1765 komentaras, 1 priedas.

23. Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdyba (2018-06-18 raštas Nr. 1-13-777(8.3)) išnagrinėjusi ir įvertinusi Atrankos informacijos dokumentus, pateikė motyvuotus pasiūlymus. Prašome atsižvelgti į rašte teikiamus pasiūlymus ir papildyti Atrankos informaciją

Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo valdybos 2018-06-18 rašto Nr. 1-13-777 (8.3) komentaras, 2 priedas

24. Paupių bendruomenė (2018-06-11 raštas Nr. 5) išnagrinėjusi ir įvertinusi Atrankos informacijos dokumentus, pateikė motyvuotus pasiūlymus. Prašome atsižvelgti į rašte teikiamus pasiūlymus ir papildyti Atrankos informaciją

Paupių bendruomenės 2018-06-11 raštu Nr. 5 pateiktų pastabų komentaras, 3 priedas.

PRIDEDAMA:

1. Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos 2018-06-15 rašto Nr. (4.36E)-R2-1765 komentaras, 5 lapai.
2. Klaipėdos apskrities priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos 2018-06-18 rašto Nr. 1-13-777 (8.3) komentaras, 1 lapas.
3. Paupių bendruomenės 2018-06-11 raštu Nr. 5 pateiktų pastabų komentaras, 8 lapai.
4. Patikslinta atrankos informacija dėl AB „Klaipėdos mediena“ katilinės veiklos išplėtimo bei pagrindinės gamybos oro valymo sistemų tobulinimas Liepų g. 68, Klaipėdoje, 45 lapai.

IĮ „Rinalija“ vadovas

Aleksandr Romanov